

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Studijní program: B 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Bakalářská práce

Podnikový majetek a investiční záměry podniku

Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Václav Krutina, CSc.

Autor:
Iveta Tomšů

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky
Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta TOMŠŮ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**

Název tématu: **Podnikový majetek a investiční záměry podniku**

Zásady pro vypracování:

Cíl práce:

Posouzení majetkové struktury podniku se zaměřením na vybavenost, úroveň, strukturu a využití dlouhodobého majetku jako podkladu pro zhodnocení investiční činnosti v konkrétních podmínkách vybraného podniku.

Metodický postup:

1. Význam a úloha investiční činnosti v podniku, hodnocení efektivity investic a investiční rozhodování.
2. Analýza majetkové struktury, zhodnocení vybavenosti, úrovně a využití dlouhodobého majetku (především dlouhodobého hmotného majetku) ve vybraném podniku a jejich vývoje v posledních třech až pěti letech.
3. Posouzení investiční činnosti ve sledovaném období a jejího vlivu na efektivnost hospodaření podniku. Vyhodnocení vybrané investiční akce.
4. Zhodnocení investičních záměrů daného podniku.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- Synek, M. a kol.: *Manažerská ekonomika*. Praha, Grada 2003.
Valach, J.: *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování (1)*. Praha, VŠE 1995.
Valach, J.: *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování (2)*. Praha, VŠE 1996.
Střeleček, F.: *Analýza podnikatelské činnosti II*. České Budějovice, ZF JU 1992.
Kovanicová, D., Kovanic, P.: *Poklady skryté v účetnictví*. Praha, Polygon 1995.
časopisy: *Ekonom, Hospodářské noviny*, od ročníku 2004.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Václav Krutina, CSc.**
Katedra ekonomiky

Datum zadání bakalářské práce: **10. ledna 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2008**

prof. Ing. Magdaléna Fraňátková, CSc.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studijní obor 13
370 05 České Budějovice
IČ 600 76 658, DIČ CZ60076658

doc. Ing. Ivana Fialová Leitmanová, CSc.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 14. března 2007

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma podnikový majetek a investiční záměry podniku vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Nové Včelnici dne 15.4. 2008

.....
Iveta Tomšů

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Václavu Krutinovi, CSc. za jeho odborné vedení, rady a připomínky, kterých se mi při zpracování této práce dostalo.

Dále bych ráda poděkovala panu Martinu Ondřejovi za poskytování informací a materiálů potřebných k mé bakalářské práci.

OBSAH

Obsah	1
1. Úvod.....	2
2. Literární přehled	3
2.1 Majetek podniku a majetková struktura.....	3
2.1.1 Dlouhodobý majetek.....	4
2.1.2 Způsoby pořízení	6
2.1.3 Odepisování dlouhodobého majetku	7
2.2 Investiční činnost podniku	8
2.2.1 Klasifikace investic v podniku.....	9
2.2.2 Zdroje financování investic	9
2.2.3 Plánování investic	10
2.2.4. Hodnocení efektivnosti investic.....	12
2.2.5. Metody hodnocení investic	14
2.2.6. Řízení rizika	15
2.2.7 Postaudit investic	17
3. Metodika práce	18
4. Charakteristika podniku	21
5. Analýza podnikového majetku	23
5.1. Analýza oběžného majetku.....	24
5.2 Analýza dlouhodobého majetku	25
5.3 Analýza úrovně, opotřebení a vybavenosti dlouhodobým hmotným majetkem.....	28
6. Investiční činnost podniku v letech 2003 -2007	32
7. Zhodnocení konkrétní investiční akce	34
7.1 Financování investice.....	36
7.2 Plán nákladů a výnosů	36
7.3 Zhodnocení efektivnosti investice	37
8. Celkové zhodnocení podnikového majetku a investiční činnosti podniku.....	40
9. Závěr	42
7. Seznam literatury	43

1. ÚVOD

Specifickou a důležitou součástí každého podnikání je rozhodování o pořízení majetku jako jsou budovy, stroje nebo dopravní prostředky. Takovému majetku se v ekonomické teorii říká dlouhodobý hmotný majetek. Každý podnik, ať nově vznikající či již zavedený, výrobní či obchodní, ke své činnosti majetek vždy potřebuje. Každý takový majetek se ale opotřebovává a vzhledem k rychlému technickému pokroku rychle zastarává. Proto musí každý podnik do majetku neustále investovat, aby hospodařil efektivně a měl na trhu výhodu před ostatními konkurenty. Investování do majetku by se tak mělo stát nedílnou součástí každého podnikání. Bohužel, mnohé podniky tuto činnost podceňují. Buď neinvestují do majetku vůbec a předpokládají, že i s opotřebovaným majetkem si udrží své postavení na trhu. Nebo naopak nakupují neustále nový a tím se mohou dostat do situace, kdy bude podnik v platební neschopnosti nebo v lepším případě zůstane majetek nevyužitý.

Jen a jen podnik rozhoduje, zda určitou investici bude realizovat nebo nikoliv. Zmýlí-li se, ponese důsledky chybného rozhodnutí také sám. Každé investiční rozhodnutí má dlouhodobé účinky. Špatně zaměřená a neefektivní investice může podnik přivést až do finanční tísně i k úpadku. Proto by se neměla zanedbávat především příprava před vlastním pořízením investice, kdy podnik by si měl zhodnotit, zda je investice pro něj nezbytná, za jakých podmínek bude mít pozitivní přínos na hospodaření podniku případně vybrat tu nejlepší variantu investice.

Cílem této bakalářské práce je analýza investiční činnosti v podmínkách konkrétního podniku a zhodnocení konkrétní investiční akce. Jako podklad pro toto zhodnocení slouží analýza podnikového majetku zaměřená především na dlouhodobý hmotný majetek.

Teoretická část je zaměřena na klasifikaci majetku podniku, investiční činnost a hodnocení efektivnosti investic. V praktické části je nejdříve analyzován celkový majetek podniku. Poté bude věnována pozornost především dlouhodobému hmotnému majetku, který bude zhodnocen z hlediska struktury, vývoje, využití a vybavenosti. Analýza investiční činnosti je zaměřena na zhodnocení efektivnosti konkrétní investiční akce .

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

Každé podnikání vyžaduje hmotné i jiné hospodářské prostředky. Výroba vyžaduje budovu, stroje, suroviny, doprava dopravní prostředky, pohonné hmoty. Konkrétní složení prostředků se označuje jako majetek podniku resp. jako jeho aktiva.

2.1 MAJETEK PODNIKU A MAJETKOVÁ STRUKTURA

Majetková struktura podniku je velmi diferencována. Závisí především na technické náročnosti výroby, která značně ovlivňuje podíl dlouhodobého majetku, např. podíl fixního majetku v elektrárně bude mnohem vyšší než u obchodního podniku. Technická náročnost výroby má za následek obvykle i vyšší podíl nehmotného majetku ve formě know-how, patentů či licencí [Valach,1999]. Převažuje-li v podniku dlouhodobý majetek, hovoříme o podnicích investičně intenzivních, převažuje-li oběžný majetek, hovoříme o podnicích provozně intenzivních [Synek, 2003].

Složení podnikového majetku je ovlivněno i stupněm rozvinutosti peněžního a kapitálového trhu. V našich podmínkách, kdy se tento trh teprve rozvíjí, je podíl dlouhodobého i krátkodobého finančního majetku mnohem nižší, než je tomu v jiných rozvinutých tržních ekonomikách.

Majetková struktura podniku je také silně závislá na konkrétní ekonomické situaci podniku, orientaci jeho hospodářské politiky a způsobu zvyšování rentability podniku. Jeden ze způsobů je zavádění nové techniky, která se projevuje růstem podílu fixního majetku, druhý způsob je prostřednictvím zrychlování obratu vloženého majetku, což má za následek zvýšení podílu oběžného majetku.

Statistický pohled na majetek podniku a jeho strukturu poskytuje bilance (rozvaha) podniku, konkrétně její levá strana označována jako aktiva [Valach,1999].

Majetkem podniku se rozumí souhrn věcí, peněz, pohledávek a jiných majetkových hodnot, které patří podnikateli a slouží k jeho podnikání. Klasifikaci podnikového majetku lze provést podle dvou základních kritérií. Jednak podle povahy, kdy se majetek člení na hmotný, nehmotný a finanční majetek a také podle doby využitelnosti, na majetek dlouhodobý a krátkodobý. V naší hospodářské praxi se majetek člení na dlouhodobý majetek, v rozvaze je označen jaká stálá či fixní aktiva, a oběžný majetek, v rozvaze je

označen jako oběžná aktiva. Další skupinou aktiv jsou přechodná aktiva, které představují časové rozlišení mezi hospodářskými obdobími, jedná se o převod sledované položky do následujících účetních období. Při členění podnikového majetku je v některých případech brán ohled také na cenu majetku.

2.1.1 DLOUHODOBÝ MAJETEK

Dlouhodobý majetek je takový majetek, který slouží podniku dlouhou dobu (obvykle déle než 1 rok) a tvoří podstatu jeho majetkové struktury. Dlouhodobý majetek není získáván za účelem dalšího prodeje. Člení se do tří základních skupin:

- nehmotná aktiva (dlouhodobý nehmotný majetek),
- hmotná aktiva (dlouhodobý hmotný majetek),
- finanční aktiva (dlouhodobý finanční majetek).

Dlouhodobý hmotný majetek je takový majetek, který v podniku slouží dlouhou dobu a postupně se opotřebovává (znehodnocuje). Tento majetek dělíme na majetek, který podnik může odepisovat a majetek neodepisovaný.

Do skupiny odpisovaného hmotného majetku patří:

- stavby, včetně budov, důlní díla a důlní stavby pod povrchem, vodní díla a další stavební díla, otvírky lomů pískoven a hlinišť bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti.

- samostatné movité věci a soubory movitých věcí, které představují předměty z drahých kovů bez ohledu na výši ocenění a samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením s dobou použitelnosti delší než jeden rok a od výše ocenění určené podnikem. Zákon o daních z příjmů považuje za tuto hranici 40 tis. Kč.

- pěstitelské celky trvalých porostů, za které jsou považovány ovocné stromy nebo ovocné keře vysázené na souvislém pozemku a trvalý porost vinic a chmelnic, s dobou plodnosti delší než 3 roky.

- základní stádo a tažná zvířata, které tvoří bez ohledu na výši ocenění např. plemenná zvířata kategorií skotu, koní i daňků a jelenů.

Do skupiny neodpisovaného hmotného majetku patří pozemky bez ohledu na výši ocenění, umělecká díla a sbírky.

Martinovičová [2006] tvrdí, že hlavní hospodářské problémy, které souvisí

s dlouhodobým hmotným majetkem, vznikají především tím, že zařízení není spotřebováno v jednom výrobním cyklu, ale má určitou technickou životnost, že se tedy může využívat mnoho let. V majetku se váží velké částky peněžních prostředků po mnoho účetních období. Tyto peněžní prostředky se pak musí do konce ekonomické životnosti prodejem výrobků uvolnit a potřebným způsobem zhodnotit. Podnik tedy musí odhadnout ekonomickou životnost dlouhodobého hmotného majetku, správně zjistit snížení jeho hodnoty, k němuž dochází během roku a to připočítat k nákladům vzniklým výrobou. Ekonomická životnost, což je období, po které je účelné zařízení hospodářsky využívat je zpravidla kratší než technická životnost.

Hodnota dlouhodobého hmotného majetku se snižuje jeho užíváním ve výrobním procesu, jeho opotřebení závisí na čase a intenzitě využívání, na přírodních vlivech jakou jsou koroze či stárnutí materiálu, ale i na technickém pokroku.

Protože dlouhodobý hmotný majetek slouží v podniku dlouhou dobu a náklady související s jeho pořízením bývají obvykle vysoké, je rozhodování o pořízení tohoto majetku jedním z nejdůležitějších strategických rozhodnutí podniku. Nesprávná investice může negativně ovlivnit hospodaření podniku na několik let dopředu.

Dlouhodobý nehmotný majetek, je majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a od výše ocenění, které si podnik určuje sám. Pro účely zákona o daních z příjmů je touto hranicí vstupní cena 60 tis. Kč.

Dlouhodobý nehmotný majetek zahrnuje především zřizovací výdaje, což je souhrn výdajů vynaložených na založení podniku do okamžiku jeho vzniku, jakou jsou soudní a správní poplatky či odměny za poradenské služby. Lze je odepisovat po dobu pěti let. Mezi zřizovací výdaje nelze zahrnout výdaje na pořízení dlouhodobého majetku a zásob a výdaje na reprezentaci. Dále do této skupiny majetku patří dále nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, což jsou výsledky úspěšně provedených prací, které nejsou předmětem průmyslových a jiných ocenitelných práv. Do dlouhodobého nehmotného majetku se zahrnuje i software a ocenitelná práva. Ocenitelná práva představují zejména předměty průmyslového a obdobného vlastnictví, výsledky duševní tvůrčí činnosti. Poslední skupinou je goodwill, kterým se rozumí kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním podniku nebo jeho části, nabytého zejména koupí, vkladem nebo oceněním majetku a závazků.

Majetek tohoto charakteru, který nedosahuje stanoveného peněžního limitu, lze souhrnně označit jako drobný nehmotný majetek.

Dlouhodobým finančním majetkem se rozumí takový majetek, který podnik nakupuje za účelem dlouhodobého vlastnictví, tj. splatnost či doba držení je delší než jeden rok. Do tohoto majetku zahrnujeme dlouhodobé cenné papíry a vklady, půjčky poskytnuté podnikům a ostatní půjčky a ostatní dlouhodobé cenné papíry a vklady [Podvojně účetnictví, 2007].

Dále existují specifické formy dlouhodobého majetku, jako jsou náklady příštích období (zřizovací náklady u akciových společností, náklady na výzkum a vývoj nových výrobků a technologií aj.) [Synek, 2003].

2.1.2 ZPŮSOBY POŘÍZENÍ

Mezi základní způsoby pořízení dlouhodobého majetku patří především úplné nabytí, jinak řečeno koupě od jiného subjektu, a bezúplatné nabytí v případě darování. Dále podnik může majetek vytvořit vlastní činností, vkladem jiné osoby, převodem podle právních předpisů a přeražením z osobního užívání do podnikání.

Od způsobu pořízení se odvíjí ocenění dlouhodobého majetku. Bártová, Březinová [1998] a stejně kolektiv autorů [2007] uvádí čtyři způsoby ocenění dlouhodobého majetku a to pořizovací cena, vlastní náklady, reprodukční pořizovací cena a cena pořízení.

Pořizovací cena je cena, za níž byl majetek pořízen, a náklady s jeho pořízením související. Do pořizovací ceny majetku tedy vstupují další náklady, např. náklady na dopravu, montáž, poradenské a zprostředkovatelské služby, clo, úroky z úvěru související s pořízením majetku aj. Do pořizovací ceny se nezahrnují náklady na opravu a údržbu, kurzové rozdíly, pokuty a úroky z prodlení, daně spojené s pořízením majetku aj.

Ocenění pomocí vlastních nákladů se užívá v případě, je-li majetek pořízen nebo vyroben ve vlastní režii. Vlastní náklady jsou veškeré přímé náklady a nepřímé náklady bezprostředně související s vytvořením dlouhodobého majetku vlastní činností (výrobní režie), popř. nepřímé náklady správního charakteru, pokud vytvoření majetku přesahuje období jednoho účetního roku.

Reprodukční pořizovací cena se stanovuje dle zvláštních předpisů. Reprodukční pořizovací cena je cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Reprodukční pořizovací cenou se oceňuje darovaný nebo nově zjištěný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek vytvořený vlastní činností (pokud je toto ocenění nižší než vlastní náklady) a majetek bezúplatně pořízen po skončení finančního leasingu aj.

Cena pořízení představuje částku, za kterou byl majetek nakoupen. Další náklady související s pořízením se do ní nezahrnují.

Ocenění jednotlivého hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku se zvyšuje o tzv. technické zhodnocení. Technickým zhodnocením se rozumí výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu 40 tis. Kč. Technické zhodnocení zvyšuje vstupní cenu majetku, resp. zůstatkovou cenu [Podvojný účetnictví,2007].

Ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a technického zhodnocení se snižuje o dotaci poskytnutou na pořízení majetku a o dotaci na úhradu úroků zahrnovaných do ocenění majetku. Za dotaci se považují bezúplatná plnění přímo nebo zprostředkovaně poskytnutá podle zvláštních právních předpisů ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, ze státních fondů, z rozpočtů územních samosprávných celků na stanovený účel. Za dotaci se rovněž považují bezúplatná plnění poskytnutá podnikům na stavený účel ze zahraniční z prostředků Evropského společenství. Dotací se rovněž rozumí prominutí části poplatků, pokud to právní předpis umožňuje a příslušný orgán stanovil prominutou část poplatků za dotaci.

2.1.3 ODEPISOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Při oceňování dlouhodobého majetku je v okamžiku jejich pořízení jejich skutečnou cenou tržní cena. Úměrně používání dlouhodobého majetku se jeho hodnota snižuje o částku, kterou nazýváme odpisy. Odepisováním se tedy rozumí postupné snižování hodnoty dlouhodobého majetku v průběhu jeho používání. Odpisy představují míru fyzického a morálního opotřebení dlouhodobého majetku.

Existují tři základní způsoby odepisování:

- lineární – výše ročních odpisů se v čase nemění,
- progresivní – v čase se postupně zvyšuje částka ročních odpisů,
- degresivní – v čase se postupně snižuje částka ročních odpisů.

Odpisy jsou součástí nákladů. Jejich výše tedy ovlivňuje výsledek hospodaření daného období. Proto je pro účetnictví a pro daňové účely určen způsob provádění odpisů předpisy a to Zákonem o účetnictví a Zákonem o daních z příjmů.

Zákon o účetnictví upravuje odpisy účetní. Podnik si je v rámci své pravomoci

stanovuje sám tedy volí si způsob odpisování na jehož základě sestavuje odpisový plán. Slouží především pro vnitřní potřebu podniku např. pro kalkulace nákladů a sazby je možné stanovit z hlediska času, doby upotřebitelnosti nebo ke vztahu k výkonům.

Zákon o daních z příjmů upravují daňové odpisy. Odpisovaný hmotný majetek je zatříděn do odpisových skupin a o pro každou skupinu je stanovena doba odpisování, roční odpisová sazba pro rovnoměrné odpisování a koeficienty pro zrychlené odpisování. Podnik může použít rovnoměrné odpisování nebo zrychlené odpisování:

- a) rovnoměrné odpisování – výše ročního odpisu se vypočítá jako jedna setina vstupní ceny vynásobená přiřazenou roční odpisovou sazbou,
- b) zrychlené – každé odpisové skupině je přiřazen koeficient pro zrychlené odpisování, způsob výpočtu ročního odpisu je stanoven v zákoně o daních z příjmů.

Odpisovaný nehmotný majetek, v podstatě dlouhodobý nehmotný majetek, pro účely daňových odpisů se odpisuje rovnoměrně, pro jednotlivé skupiny je stanovena sazba odpisování. Způsob odpisování majetku nelze měnit po celou dobu jeho odepisování [Podvojně účetnictví, 2007].

2.2 INVESTIČNÍ ČINNOST PODNIKU

Investiční činnost nefinančních podniků představuje specifickou oblast jejich aktivity, která je zaměřena především na obnovu a rozšíření hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. V menší míře může jít o investování do finančního majetku, do trvalého přírůstku oběžného majetku, do reklamy či výchovy pracovníků. Investování do finančního majetku je ve větším rozsahu typické pro různé finanční korporace [Valach,1999].

Podnikové investice můžeme charakterizovat jako jednorázově vynaložené zdroje, které budou přinášet peněžní příjmy během delšího budoucího období. Jde tedy rovněž o odložení spotřeby za účelem získání budoucích užitek, za účelem rozmnožení majetku a bohatství vůbec.

Rozhodování o investicích je typické tím, že jde o dlouhodobé rozhodování. Velice výrazně ovlivňuje efektivnost celé činnosti podniku po dlouhé období. Jsou nejen zdrojem přírůstků zisku podniku, ale také určitým břemenem, které zatěžuje ekonomiku podniku především fixními náklady. Při určitém zjednodušení můžeme fixní náklady charakterizovat jako takové, které jsou v rámci vybudované výrobní kapacity neměnné, i když využívání výrobní kapacity se mění. Z hlediska investic jsou fixními náklady především odpisy. Nízkým využitím výrobní kapacity a s ní spojených fixních nákladů dochází ke zvyšování průměrných nákladů na jednotlivé výrobky a k poklesu rentability [Synek,2003].

2.2.1 KLASIFIKACE INVESTIC V PODNIKU

Z hlediska financování, účetnictví a daňových předpisů rozlišujeme tři základní skupiny investic a to investice hmotné, nehmotné a finanční.

Hmotné investice vytvářejí nebo rozšiřují výrobní kapacitu podniku. Jedná se o výstavbu nových budov, staveb, dopravních prostředků, o nákup pozemků a to vše bez ohledu na pořizovací cenu. A dále o pořízení strojů, výrobních zařízení, dopravních prostředků potřebných k další výrobě s pořizovací cenou přesahující stanovenou částku a dobou použitelnosti delší než jeden rok. Dříve se označovaly jako základní prostředky, dnes se také označují jako stálá aktiva. V rozvaze jsou vedeny jako dlouhodobý hmotný majetek.

Nehmotné investice jsou investice na nákup know-how, licencí, softwaru, autorských práv, jako jsou výdaje na výzkumné a podobné činnosti, na vzdělání, sociální rozvoj, výdaje na zřízení podniku aj. Pokud mají nehmotné investice částku stanovenou podnikem, zahrnuje se jejich cena do provozních nákladů. V rozvaze jsou vedeny v položce dlouhodobý nehmotný majetek.

Finanční investice představují nákup dlouhodobých cenných papírů, vklady do investičních a jiných společností, nákup nemovitostí aj. s cílem obchodovat s nimi a získat úroky, dividendy nebo zisk [Synek, 2003].

2.2.2 ZDROJE FINANCOVÁNÍ INVESTIC

Pro financování investic je třeba zajistit finanční zdroje. Fotr [1999] tyto zdroje klasifikuje dle tří hledisek a to podle vlastnictví, podle doby, na kterou podnik kapitál získá

a podle místa, odkud se zdroje získávají.

Podle vlastnictví dělíme zdroje na vlastní a cizí. Vlastní zdroje zahrnují vklady vlastníků nebo společníků, nerozdělený zisk, odpisy a výnosy z prodeje a likvidace hmotného majetku a zásob. Cizí zdroje představují investiční úvěry, obligace, krátkodobé úvěry, dlouhodobé rezervy, splátkový prodej, leasing, rizikový kapitál a dotace ze státního nebo místního rozpočtu.

Dle druhého hlediska, podle doby na kterou podnik kapitál získá, se zdroje člení jednak na dlouhodobé zdroje, které mají splatnost delší než jeden rok a krátkodobé zdroje, u kterých má podnik povinnost je splatit do jednoho roku. Dlouhodobé zdroje může podnik získat např. pomocí dluhopisů a dlouhodobých či střednědobých úvěrů a krátkodobý kapitál pomocí běžných bankovních úvěrů.

Posledním uvedeným hlediskem je místo, odkud podnik zdroje získá. Lze je získat z interních a externích zdrojů. U interních zdrojů je místem získání podnik a jeho vlastní činnost. Přichází v úvahu tehdy, jestliže investici realizuje již existující firma. V tomto případě lze využít pro financování projektu především zisk po zdanění, odpisy a přírůstky rezerv, odprodej některých složek dlouhodobého majetku, který málo využívá a snížení oběžných aktiv, především zásob. Pro realizaci investic u nově vznikajícího podniku lze však použít pouze externí zdroje. Mezi základní zdroje externího financování patří dlouhodobé bankovní a dodavatelské úvěry, dluhopisy, účasti, které představují vklady dalších subjektů, jež se budou podílet na financování investice, subvence a dary poskytnuté ze státního rozpočtu a fondů, finanční leasing aj.

2.2.3 PLÁNOVÁNÍ INVESTIC

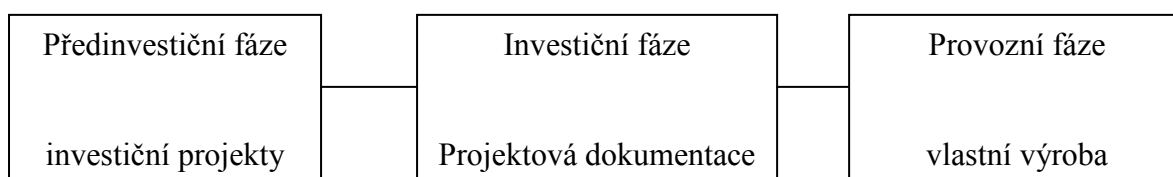
Plánování investic je jednou z nejsložitějších a mnohostranných činností podnikového managementu. Vychází z dlouhodobých strategických cílů podniku, hledá způsoby, jak tyto cíle splnit, hledá zdroje pro zamýšlené investiční akce, sestavuje rozpočty, vyhledává investiční příležitosti, hodnotí efektivnost investičních projektů, hodnotí uskutečněné investiční projekty aj.

Plánování investic vychází ze strategického podnikového plánu, který zachycuje hlavní cíle podniku. Tento plán je produktem vrcholového vedení podniku a jsou v něm stanoveny cíle v oblasti nových výrobků, zdokonalování výrobků existujících, získávání nových trhů, snižování nákladů aj. I když uvedené cíle tvoří určitý komplex, dominantní

postavení mezi cíli podniku má maximalizace zisku.

Plánování investic má i svou věcnou stránku. Z hlediska věcného jde o rozhodování o technickém a výrobním charakteru investice, např. jaké stroje mají být obnoveny či nově pořízeny nebo kdo bude dodavatelem. Vychází se z cílů podniku, hledají se příležitosti, kterými je splnit. Ty jsou konkretizovány v investičních projektech [Synek, 2003].

Celý vývojový cyklus investičního plánování lze znázornit takto:

Předinvestiční fáze je základním předpokladem úspěšné realizace investic a jejich fungování. Je náročná na různorodé technické a ekonomické činnosti, jako je marketing, finanční analýza, technologická charakteristika projektu aj. a na jejich vzájemné koordinaci. Jejím cílem je podrobně identifikovat investiční projekty, a to z hlediska účelu investice, průzkumu potřeb trhu, dosavadního využití majetku podniku, z hlediska rizikovosti, výše očekávaných kapitálových výdajů a peněžních příjmů a postupně vylučovat projekty méně vhodné. Vyvrcholením předinvestiční přípravy je vypracování tzv. prováděcí studie, někdy nazývaná také technicko-ekonomická studie. Ta by měla zajistit, v určitém systematickém uspořádání, všechny relevantní technické, obchodní a finanční informace, které jsou rozhodující pro vyhodnocení projektu z hlediska jeho případné realizace či odmítnutí.

Investiční fáze zahrnuje větší počet činností, které tvoří náplň vlastní realizace projektu. Investiční fázi lze rozdělit do několika kroků, které zahrnují vytvoření právní, finanční a organizační základy pro realizaci projektu, zpracování projektové dokumentace a získání technologie, získání pozemků a výstavba budov a staveb, zajištění předvýrobních marketingových činností včetně zabezpečení zásob, získání a výcvik personálu, kolaudace a záběhový provoz.

Provozní fáze z krátkodobého pohledu se týká uvedení projektu do provozu

a z dlouhodobého pohledu se týká celkové strategie, na které byl projekt založen, a z toho plynoucích výnosů na straně jedné a nákladů na straně druhé [Valach, 1998].

2.2.4. HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI INVESTIC

V úvodu této kapitoly bylo uvedeno, že investice představují jednorázově vynaložené zdroje, které budou přinášet peněžní příjmy během delšího budoucího období. Platí tedy, že investor obětuje svůj současný důchod za příslib budoucího důchodu s cílem dosáhnout zisku. Přihlíží při tom i k riziku a k době, za kterou budoucí výnosy získá. Z hlediska finančního při rozhodování o investicích jde o to, z jakých zdrojů bude investice hrazena, zda z vlastních či cizích zdrojů, a jaká bude její efektivnost při použití různých zdrojů včetně hodnocení různých investičních variant.

Rozhodujícím kritériem pro posuzování investice je jednak její výnosnost, tj. vztah mezi výnosy, které investice za dobu své existence přinese, a náklady, který její pořízení a provoz stojí. Dále také rizikovost, která vyjadřuje stupeň nebezpečí, že nebude dosaženo očekávaných výnosů, a doba splacení, která představuje dobu nebo rychlost přeměny investice zpět do peněžní formy.

Ideální investice je taková, která má vysokou výnosnost, je bez rizika a co nejdříve se zaplatí.

Ve skutečnosti jsou tato kritéria protikladná, např. investice s vysokou výnosností je obvykle i vysoce riskantní. Podstatou hodnocení investic je proto porovnání vynaloženého kapitálu (nákladů na investici) s výnosy, které investice podniku přinese. Jde v podstatě o rozpočtování jednorázových nákladů a ročních výnosů za období životnosti investice. Výnosem z investice je přírůstek zisku a přírůstek odpisů, které se vracejí podniku v ceně prodaných výrobků. Konečným výsledkem rozpočtování je rozhodnutí, zda investici uskutečnit nebo v případě hodnocení více investičních variant, kterou možnost využít.

Synek (2003) dělí postup hodnocení efektivnosti investic do několika kroků. Prvním krokem je určení kapitálových výdajů na investici. Stanovení kapitálových výdajů na dlouhodobý hmotný majetek je poměrně přesné. Výdaje tvoří cena pořízení a veškeré další náklady související s pořízením. Jde-li o dlouhodobý hmotný majetek pořízený ve vlastní režii, ocení se vlastními náklady. Stanovení ostatních výdajů, hlavně výdajů

stavebních, výdajů na výzkum a vývoj již tak přesný nebývá. Protože nová investice obvykle vyvolá přírůstek zásob surovin, materiálu, nedokončené výroby aj. částí oběžného majetku, je nutno i tu částku, zvyšující majetek podniku, přičíst ke kapitálovým výdajům nové investice. Na druhé straně v souvislosti s novou investicí obvykle vzrostou i krátkodobé závazky, které potřebu peněz snižují. Jinak řečeno, investiční výdaje zvýšíme o rozdíl přírůstku oběžného majetku a přírůstku krátkodobých pasiv. Tento rozdíl bývá nazýván přírůstkem čistého pracovního kapitálu.

Druhým krokem je odhad budoucích peněžních příjmů, které poplynou z realizované investice v letech její předpokládané životnosti. Je třeba upozornit, že u těchto budoucích příjmů dochází v praxi obvykle k jejich přeceňování. Samotný jejich odhad je obtížnější, neboť působí řada vlivů, jejichž sílu dovedeme odhadnout jen velmi obtížně. Jde zejména o vliv faktoru času, vliv inflace, vliv měnících se podmínek trhu aj., což vše vyúsťuje do zvýšeného rizika, že očekávané příjmy nebudou dosaženy. Celkové peněžní příjmy z investice tvoří tzv. cash-flow, což je skutečný peněžní tok, který plyne z investice.

Třetím krokem je určení nákladů na kapitál podniku, nebo-li určení podnikové diskontní míry, kterou budou kapitálové příjmy diskontovány. Dá se říci, že každý kapitál podnik něco stojí.

Financuje-li podnik celou investici vlastním kapitálem, pak nákladem je požadovaný výnos z kapitálu, výnos dosahovaný jinými možnými projekty nebo výnos stanovený specifickými postupy. Je-li investice financována jen cizími zdroji, pak nákladem je úrok z úvěru. Kdyby v tomto případě podnik nedosáhl zhodnocení investice alespoň v této výši, pracoval by se ztrátou. Většina firem používá kombinovaný způsob financování. Část investičních nákladů financuje vlastními zdroji, část cizími. Podle jednotlivých kapitálových složek se pak vyjadřují průměrné kapitálové náklady.

Posledním krokem je výpočet současné hodnoty očekávaných peněžních příjmů. Zatímco jednorázové náklady na investici jsou vynaloženy v poměrně krátké době, očekávané příjmy z investice plynou řadu let. Jak je známo z ekonomické teorie, v ekonomickém životě působí tzv. faktor času, který způsobuje, že hodnota dnešní peněžní jednotky je cennější než hodnota peněžní jednotky v budoucnu. A protože výnosy vznikají v delším období, musíme je přepočítat na stejnou časovou bázi, tou bývá rok pořízení investice. Budoucí hodnotu tedy přepočítáváme na současnou hodnotu.

2.2.5. METODY HODNOCENÍ INVESTIC

Pro hodnocení efektivnosti musíme mít kritérium, podle kterého budeme investici posuzovat. Cílem některých je snížení nákladů, jiných zvýšení výroby nebo zisku. Kritériem jejich hodnocení proto musí být míra splnění těchto cílů. Má-li investice snížit výrobní náklady, můžeme použít nákladové kritérium, má-li zvýšit zisk, použije se ziskové kritérium. Nákladové kritérium však obvykle nepostihuje celkovou efektivnost, s čímž se nemůžeme spokojit. Ziskové kritérium vyjadřuje efektivnost komplexněji. Aby investice byla efektivní, musí příjmy z investice být vyšší než náklady na ni vynaložené.

K hodnocení efektivnosti investic můžeme použít několika metod. Některé jsou jednoduché a spočívají ve výpočtu jednoho ukazatele, přičemž výpočet spočívá v dělení dvou čísel. Jiné jsou složitější a při výpočtu používáme úrokový počet a k výsledku docházíme postupně.

V odborné literatuře se metody hodnocení investic obvykle dělí do dvou skupin:

- metody statické – metody nepřihlízející k působení faktoru času. Užívají se především u investic s velmi krátkou dobou životnosti a velmi nízkou diskontní sazbou,

metody dynamické – metody přihlízející k působení faktoru času a jejichž základem je aktualizace (diskontování) všech vstupních dat vstupujících do výpočtů, tyto metody se užívají u investičních projektů s delší dobou pořízení dlouhodobého majetku a delší dobou jeho ekonomické životnosti [Synek, 2003].

Synek [2003] uvádí pět metod hodnocení investic. První metodou je metoda výnosnosti investic. Při této metodě se vychází z faktu, že jak změny v objemu výroby, tak změny v nákladech, které investice vyvolá, se promítnou v zisku, který tak dostatečně charakterizuje přínos investice. Výnosnost investice se tedy vypočítá poměrem mezi průměrným ročním ziskem plynoucí z investice a náklady na ni. Takto vypočtená rentabilita se srovnává s investorem požadovanou mírou zúročení. Je-li rentabilita vyšší, investice je výhodná, je-li nižší, investici bychom neměli realizovat. Nevýhodou této metody je, že nebere v úvahu všechny peněžní příjmy, ale pouze jednu část – zisk. Nebere rovněž v úvahu faktor času a nepřihlíží k rozložení zisku v čase.

Přesnější jsou dynamické metody, jako například metoda doby splacení. Doba splacení je takové období, za které tok příjmů přinese hodnotu rovnající se původním nákladům na investici. Čím kratší je doba splacení, tím je investice výhodnější. Je samozřejmé, že doba splacení musí být kratší než je doba životnosti investice. Nevýhodou této metody je, že nebere v úvahu výnosy po době splacení. Metoda doby splacení nemůže proto být všeobecnou mírou pro posuzování investic, poskytuje však důležitou informaci o riziku a likviditě investice.

Jako další metodu Synek [2003] uvádí metodu čisté současné hodnoty. Čistá současná hodnota představuje rozdíl mezi současnou hodnotou očekávaných příjmů a náklady na investici. Obecně platí, je-li čistá současná hodnota investice kladná, investici můžeme přijmout. Tato metoda se doporučuje jako základní a prvotní metoda hodnocení efektivnosti investic.

Na koncepci současné hodnoty je založena další metoda, metoda vnitřního výnosového procenta. Spočívá v nalezení diskontní míry, při které současná hodnota očekávaných výnosů z investice se rovná současné hodnotě výdajů na investici, což znamená, že čistá současná hodnota se rovná nule. Je-li vnitřní výnosové procento větší než diskontní míra zahrnující riziko, je projekt přes své riziko přijatelný. Nevýhodou této metody je, že v případě, kdy peněžní toky v průběhu životnosti projektu mění své znaménko, což znamená, že v některém roce po uvedení investice do provozu převýší výdaje firmy, může vnitřní výnosové procento nabýt více hodnot.

Poslední metodou je metoda nákladová. Tato metoda se využívá při porovnání více investičních variant a je založena na principu srovnání provozních a jednorázových nákladů.

2.2.6. ŘÍZENÍ RIZIKA

Mimořádně důležitou úlohu v investičním rozhodování hraje faktor času a riziko. Dlouhý časový horizont způsobuje, že stoupá riziko správného odhadu budoucích peněžních příjmů i kapitálových výdajů. Nestací uvažovat pouze s budoucími výnosy, ale je nutné počítat i s jejich rizikem [Valach,1999].

Základním cílem řízení rizika investic je zvýšit pravděpodobnost jejich úspěchu a minimalizovat nebezpečí takového neúspěchu, který by mohl ohrozit finanční stabilitu

firmy. Práce s rizikem by měla prolínat celou přípravu investice od jejího začátku až do závěrečného rozhodnutí, zda danou investici uskutečnit či ne.

Cílem řízení rizika investic je zjistit, které faktory jsou významné a nejvíce ovlivňují riziko daného projektu, popřípadě které faktory jsou málo důležité a lze je zanedbat, jak velké je riziko investice a popřípadě zvolit opatření, kterými je možné snížit toto riziko na přijatelnou, ekonomicky účelnou míru.

U investičních projektů je třeba zvlášť bedlivě věnovat pozornost jejich rizikové stránce, protože jsou dlouhodobé a mají tak dlouhodobé důsledky na činnost podniku. Navíc jsou často kapitálově náročné.

Podle Valacha [1998] analýza rizika investičních projektů zahrnuje tyto základní fáze:

1. určení kritických faktorů rizika investičního projektu

Jde o výběr rozhodujících faktorů, které determinují celý investiční projekt. Změny těchto faktorů způsobují velké změny v efektivnosti investičního projektu. Obvykle jsou to ceny, realizace, výkon zařízení, časové využití aj. Tyto kritické faktory se vybírají pomocí analýzy citlivosti. Čím je větší citlivost projektu na příslušný faktor, tím větší riziko zde vzniká.

2. stanovení bodu zvratu investice

Zde jde o vymezení kritického objemu produkce z hlediska prodejní ceny a nákladů.

3. kvantifikace rizika pomocí různých statistických metod a jeho důsledků na ekonomická kritéria investice

Jde o stanovení pravděpodobnosti rizikových situací, o stanovení očekávaných peněžních příjmů, rozptylu peněžních příjmů a podobných veličin.

4. příprava a realizace různých způsobů snížení rizika

5. příprava plánů korekčních opatření

Tyto plány vypracováváme pro vybrané kritické situace, které i přes dočasné snížení rizika se mohou objevit znovu. K tomu je potřeba tyto rizikové faktory poznat, aktualizovat je a vytvořit finanční rezervy pro případnou realizaci.

Synek (2003) charakterizuje riziko jako pravděpodobnost možných výsledků, tj. šancí, kdy neurčitý výsledek nastane. Pravděpodobnost vyjadřuje v procentech, například tak, že s pravděpodobností 30% bude dosaženo zisku 400 tis. Kč.

2.2.7 POSTAUDIT INVESTIC

Příprava a realizace každé investice je cenným zdrojem poznatků a zkušeností pro přípravu dalších investic. K systematickému shromažďování a využívání těchto zkušeností může podstatně přispět postaudit investic, jehož základem jsou retrospektivní analýzy a hodnocení těchto investic v určitém období po jejich realizaci a uvedení do provozu.

Postaudit investice je vhodné zaměřit především na stanovení a zhodnocení shody základních předpokladů, ze kterých příprava investice vycházela, se skutečností po realizaci investice. Jedná se především o porovnání nákladů na investici, cen základních surovin, materiálu a energií, spolehlivost dodavatelů, vývoje mezd a výsledku hospodaření a hodnot ukazatelů efektivnosti. Cílem postauditů by mělo být také určení významných faktorů, které vyvolaly problémy nebo které nejvíce přispěly k úspěchu projektu. Nakonec by se měl posoudit přínos investice pro realizaci celkové strategie společnosti.

Výsledky postauditů investic mohou být významným zdrojem poučení pro podnik při přípravě a realizaci dalších investic [Fotr,1999].

3. METODIKA PRÁCE

Bakalářská práce je zaměřena na majetek podniku, jeho využití v podniku a vývoj v posledních pěti letech. Nejprve bude věnována pozornost majetkové struktuře podniku. Nejdříve bude zhodnoceno, jak se podílí oběžný a dlouhodobý majetek na celkové hodnotě majetku. Dále bude analyzována struktura oběžného majetku a poté dlouhodobého majetku, především dlouhodobého hmotného majetku. Údaje pro tuto analýzu jsou z čerpány z rozvah podniku.

V další části bakalářské práce je provedena analýza úrovně, opotřebení a vybavenosti dlouhodobým hmotným majetkem. Opotřebení dlouhodobého hmotného majetku je vyjádřeno pomocí oprávek. Rozdílem pořizovací ceny a oprávek získáme zůstatkovou cenu dlouhodobého hmotného majetku. Průměrné relativní stáří dlouhodobého hmotného majetku bude vyjádřena pomocí ukazatele míry opotřebení majetku. Tento ukazatel vyjadřuje do jaké míry je již majetek odepsán.

$$\text{Míra opotřebení majetku} = \frac{\text{oprávky}}{\text{dlouhodobý hmotný majetek v PC}}$$

Pro analýzu využití dlouhodobého hmotného majetku slouží ukazatel obratu dlouhodobého hmotného majetku. Tento ukazatel měří, jak efektivně podnik tento majetek využívá. Udává, kolikrát se dlouhodobý hmotný majetek obrátí za rok.

$$\text{Obrat DHM} = \frac{\text{tržby}}{\text{dlouhodobý hmotný majetek v ZC}}$$

Poslední sledovanou hodnotou při analýze dlouhodobého hmotného majetku bude ukazatel vybavenosti zaměstnanců dlouhodobým majetkem. Ten je vypočítám poměrem mezi pořizovací cenou dlouhodobého hmotného majetku a počtem zaměstnanců.

$$\text{Vybavenost zaměstnanců DHM} = \frac{\text{dlouhodobý hmotný majetek v PC}}{\text{počet zaměstnanců}}$$

Druhá část bakalářské práce je zaměřena na investiční činnost podniku se zaměřením na zhodnocení efektivnosti konkrétního investičního záměru, a to na vybudování infrastruktury pro zpracování autovraků. Pro potřeby zhodnocení investice bude sestaven kalkulační vzorec, prognóza počtu zpracovaných autovraků a předpokládaná struktura financování investice. Pomocí těchto dat bude stanoveno cash-flow investice s výhledem do roku 2015. Cash-flow je sestaveno tzv. čistou přímou metodou, kdy jsou sledovány skutečné náklady a výnosy.

Na základě analýzy cash-flow jsou odvozeny níže uvedené ukazatele efektivnosti investic. Nejprve však bude vyjádřena současná hodnota očekávaných peněžních příjmů. Podstatou tohoto ukazatele je přepočtení budoucí hodnoty na současnou hodnotu z důvodů působení faktoru času.

$$SHCF = \frac{CF_1}{(1+k)^1} + \frac{CF_2}{(1+k)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1+k)^n} = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t}$$

Kde $SHCF$ – současná hodnota očekávaných peněžních příjmů

CF_t - očekávaná hodnota cash-flow v období t

k – podniková diskontní míra

t – období 1 až n (roky)

n – očekávaná životnost investice v letech

Na výpočtu současné hodnoty očekávaných peněžních příjmů je založena jedna ze základních metod hodnocení efektivnosti investic a to metoda čisté současné hodnoty. Ta představuje rozdíl mezi současnou hodnotou očekávaných příjmů a náklady na investici.

$$\check{C}SH = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+k)^t} - IN$$

kde IN - jsou náklady na investici.

Je-li $\check{C}SH$ kladná, investici lze přijmout.

Další použitou metodou je metoda vnitřního výnosového procenta. Spočívá v nalezení takové diskontní míry, při které současná hodnota očekávaných příjmů

z investice se rovná současné hodnotě výdajů na investici, což znamená, že ČSH se rovná 0. Je-li vnitřní výnosové procento větší než diskontní míra zahrnující riziko, je investice přijatelná.

Index rentability je vypočten podle vzorce;

$$Ir = \frac{SHCF}{IN}$$

kde Ir – index rentability

$SHCF$ – současná hodnota

IN – investiční náklady

Je-li hodnota indexu větší než jedna, můžeme investici přijmout.

Poslední metodou je metoda doby návratnosti;

$$\text{Doba návratnosti} = \frac{\text{náklady na investici}}{\text{roční cash - flow}}$$

Tento způsob výpočtu doby návratnosti investice lze použít jen tehdy, je-li roční očekávané cash-flow v průběhu očekávané životnosti investice stejné. Je-li cash-flow v každém roce jiné, pak dobu návratnosti zjistíme postupným načítáním ročních částek cash-flow tak dlouho, až se kumulované částky cash-flow rovnají investičním nákladům.

4. CHARAKTERISTIKA PODNIKU

Obchodní firma EKOPRON-METAL s.r.o. vznikla dne 15.4. 1997. Jejími zakladateli jsou dva společníci Josef Ondřej a František Prokeš. Každý z jednatelů vložil do podnikání částku 50 tisíc.

Podnik se převážně zabývá výkupem, zpracováním, prodejem železných a barevných kovů, výkupem a likvidací vyřazených strojních zařízení (kotelny, vyřazené výrobní linky, vyřazené stroje, lisy atd.). Předmět podnikání firmy lze stručně charakterizovat v následujících bodech:

- výkup, prodej a likvidace kovového odpadu,
- likvidace autovraků,
- podnikání v oblasti nakládání s odpady (kromě nakládání s nebezpečnými odpady)
- podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady,
- čištění, servis, revize, likvidace nádrží a rozvodů od ropných produktů,
- silniční motorová doprava nákladní vnitrostátní,
- činnost technických poradců v oblasti odpadového hospodářství.

Společnost EKOPRON-METAL s.r.o. má sídlo v Okrouhlé Radouni na Jindřichohradecku. Dále má tři provozovny, a to v Jindřichově Hradci, v Pelhřimově a v Soběslavi. Uvažuje se také o vybudování výkupny v Nové Bystřici. V těchto provozovnách se odpad vykupuje od firem a občanů, následně separuje, třídí a upravuje podle požadavků odběratele. Společnost se zaměřuje především na oblast jižních Čech, Vysočiny a Rakouska.

Společnost má transparentní vlastnickou a řídicí strukturu, kdy existující dva vlastníci současně zabezpečují řízení společnosti. Podnik zaměstnává v nynější době 45 zaměstnanců. Z toho dva jsou zaměstnáni jako obchodní manažeři, dvě pracovnice zajišťují administrativní činnost, čtyři jsou zaměstnány jako vedoucí jednotlivých provozoven, dále je osm řidičů a zbytek tvoří dělníci. Počet zaměstnanců oproti roku 2003 je téměř dvojnásobný.

Dodavateli kovového odpadu a šrotu jsou především strojírenské podniky z jižních Čech a Vysočiny. Mezi největší dodavatele patří například společnosti Edscha Bohemia, s.r.o., Pacovské strojírný či Agrostroj Pelhřimov a.s. Zpracovaný odpad firma Ekopron-

Metal dodává jednak přímo hutí v České republice a v Rakousku nebo jiným zpracovatelům kovového odpadu.

V roce 2007 měl majetek podniku celkovou hodnotu 121 769 tis. Kč. Ten je kryt vlastním kapitál v hodnotě 41 619 tis. Kč. Většinu cizího kapitálu tvoří krátkodobé závazky, především závazky z obchodního styku a závazky vůči státním institucím. Celkové výnosy činily 289 280 tis. Kč a podnik dosáhl hospodářského výsledku před zdaněním ve výši 32 600 tis. Kč.

Největšího rozvoje dosáhl podnik na přelomu let 2004 a 2005. Hlavní příčinnou růstu, který trvá dodnes, je především získání velkého množství obchodních partnerů. Tento nárůst se projevuje také na množství krátkodobých či dlouhodobých bankovních úvěrů, které v roce 2003 přesahovaly částku 2 mil. Kč, v roce 2004 1 mil. Kč a od roku 2005 podnik hospodaří bez finanční výpomoci bankovních institucí. O rozvoji podniku vypovídají také celkové tržby, které jsou uvedeny v následující tabulce.

Tržby podniku v tis. Kč

	2003	2004	2005	2006	2007
Tržby za prodané zboží	102 367	144 982	204 365	269 871	284 077
Tržby za poskytnuté služby	5 085	2 670	6 380	4 692	3 646
Tržby celkem	107 452	147 652	210 745	274 563	287 723

Od roku 2004 společnost uplatňuje systém managementu jakosti v souladu s normou ČSN EN ISO 9001:2001, a certifikát systému environmentálního managementu (EMS) v souladu s ČSN ISO 14001:1997.

5. ANALÝZA PODNIKOVÉHO MAJETKU

V úvodu literárního přehledu bakalářské práce je uvedeno, že majetková struktura podniku je velmi diferencována a že závisí především na technické náročnosti výroby, která značně ovlivňuje podíl dlouhodobého majetku. Jelikož hlavní činností společnosti EKOPRON-METAL, s.r.o. je zpracování kovového odpadu, což je činnost velmi náročná na technickou vybavenost podniku, dá se předpokládat že podíl dlouhodobých aktiv bude poměrně vysoký, a že bude převažovat dlouhodobý hmotný majetek. Naopak se dá odhadovat, že podíl dlouhodobého nehmotného a finančního majetku bude minimální.

V tab.1 jsou uvedeny údaje o hodnotě majetku, jeho struktuře a vývoji v posledních pěti letech. Z údajů v tabulce je patrné, že celkový objem dlouhodobého a oběžného majetku se během sledovaných pěti let zvýšil téměř pětinasobně. Je to dáno především rozvojem firmy, který začal v letech 2004 a 2005. Zatímco v roce 2003 měl celkový dlouhodobý majetek hodnotu přibližně 16 mil. Kč, tak v roce 2007 je to přes 40 mil. Kč. Ještě většího růstu dosáhl oběžný majetek, který v roce 2003 dosahoval hodnoty 6,8 mil. Kč a roce 2007 už je téměř přes 65 mil. Kč. Také se značně změnila struktura podnikového majetku. Zatímco na začátku sledovaného období v roce 2003 tvoří dlouhodobý majetek 70% celkového majetku, tak o rok později už je to pouze 46 %. V roce 2007 se podíl dlouhodobého majetku pohybuje okolo 38 %. U oběžného majetku je tato změna opačná. V roce 2003 se podílel pouze 30% na celkovém majetku, ale v roce 2007 dosahuje 62 %.

Tab. 1: Podnikový majetek

Podnikový majetek	2003	2004	2005	2006	2007
Stav podnikového majetku k 31.12 v tis. Kč					
Dlouhodobý majetek v PC	15 910	18 382	23 636	39 005	40 419
Oběžný majetek	6 858	21 622	23 822	36 186	65 998
Celková aktiva	22 768	40 004	47 458	75 191	106 417
Vývoj podnikového majetku (2003 = 100%) v %					
Dlouhodobý majetek v PC	100	115,5	148,6	245,2	254,0
Oběžný majetek	100	315,3	347,4	527,6	962,4
Majetek celkem	100	175,7	208,4	330,2	467,4
Struktura podnikového majetku (majetek celkem = 100%) v %					
Dlouhodobý majetek v PC	69,9	46,0	49,8	51,9	38,0
Oběžný majetek	30,1	54,0	50,2	48,1	62,0
Majetek celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Jelikož bakalářská práce je zaměřena především na dlouhodobý majetek, tak bude nyní v krátkosti věnována pozornost oběžnému majetku, a poté bude podrobně analyzován dlouhodobý majetek především dlouhodobý hmotný majetek.

5.1. ANALÝZA OBĚŽNÉHO MAJETKU

Je nutné předem upozornit, že některé hodnoty oběžného majetku uvedené v tab. 2 jsou mírně zavádějící. Jedná se především o položku zboží na skladě, kde je evidován veškerý nakoupený kovový odpad. V tabulce jsou uvedeny hodnoty ke dni účetní závěrky, tedy ke 31.12. Ale ve skutečnosti se hodnota zásob mění každý den a i na činnost v oblasti zpracování kovového odpadu se projevuje sezónnost. Především v zimních měsících je výroba v útlumu, jelikož se nekonají nejrůznější likvidace hal či strojních zařízení. Proto i zásoby na skladě jsou nižší než v jiném období. Pro přesnější analýzu by bylo tedy vhodnější mít hodnotu průměrné zásoby zboží, například průměr za jednotlivé měsíce. Obdobná situace je také u položek pokladna a bankovní účty, jejichž zůstatek také značně kolísá především v závislosti na splatnosti přijatých a vydaných faktur.

Již bylo uvedeno, že během sledovaných let dosáhl oběžný majetek značného růstu. Během sledovaného období je to nárůst o 862,4 %. Z údajů v tab. 2 je patrné, že největší podíl na celkovém růstu mají pohledávky odběratelů, nebo-li pohledávky z obchodního styku. V roce 2003 pohledávky dosahovaly hodnoty 4 mil a v roce 2007 už je to 45 mil, což představuje nárůst o více než 1000 %. Ale ještě většího nárůstu ve sledovaném období dosáhla pokladna a bankovní účet, ale ty tvoří dohromady v roce 2007 pouze 14,5 % oběžného majetku. Na druhou stranu pohledávky se ve stejném roce podílejí 68,5 % na celkovém oběžném majetku. K největšímu nárůstu pohledávek došlo mezi lety 2006 a 2007. Příčinnou tohoto růstu je získání velkého počtu nových obchodních partnerů, ale také špatná platební morálka stávajících partnerů a s tím související velké množství pohledávek, které jsou nedobytné. Proto jedním z cílů podniku by mělo být učinění takových kroků, které by vedly k lepší platební morálce odběratelů a k lepšímu zajištění pohledávek. Jinak podniku hrozí, že se dostane do druhotné platební neschopnosti.

Pod položkou materiál je evidován kovový materiál užívaný například při stavbách přístřešků nebo jako kryty na kontejnery. Tento materiál většinou bývá během roku dán do spotřeby, proto se na této položce většinou nevyskytuje žádný zůstatek.

Tab. 2: Oběžný majetek

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007
Oběžný majetek k 31.12 v tis. Kč					
Materiál na skladě	0	4	0	37	0
Zboží na skladě	990	3 087	2 441	4 983	4 982
Pokladna	123	358	474	1 966	2 158
Bankovní účty	567	11 702	5 517	11 283	7 361
Pohledávky - odběratelé	4 024	9 578	14 406	20 710	45 197
Ostatní	1 154	-3 107	984	-2 793	6 300
Celkem	6 858	21 622	23 822	36 186	65 998
Vývoj oběžného majetku (2003 = 100%) v %					
Materiál na skladě	100	0,0			
Zboží na skladě	100	311,8	246,6	503,3	503,2
Pokladna	100	291,1	385,4	1598,4	1754,5
Bankovní účty	100	2063,8	973,0	1989,9	1298,2
Pohledávky - odběratelé	100	238,0	358,0	514,7	1123,2
Ostatní	100	-269,2	85,3	-242,0	545,9
Celkem	100	315,3	347,4	527,6	962,4
Struktura oběžného majetku (oběžný majetek celkem = 100%) v %					
Materiál na skladě	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Zboží na skladě	14,4	14,3	10,2	13,8	7,5
Pokladna	1,8	1,7	2,0	5,4	3,3
Bankovní účty	8,3	54,1	23,2	31,2	11,2
Pohledávky - odběratelé	58,7	44,3	60,5	57,2	68,5
Ostatní	16,8	-14,4	4,1	-7,7	9,5
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

5.2 ANALÝZA DLOUHODOBÉHO MAJETKU

Z údajů v tab. 3 je patrné, že dlouhodobý majetek ve firmě EKOPRON-METAL je tvořen pouze dlouhodobým hmotným majetkem. Společnost neeviduje žádný dlouhodobý nehmotný ani finanční majetek. Dlouhodobý hmotný majetek je rozdělen do položek budovy, haly a stavby, samostatné movité věci a pozemky. Samostatné movité věci jsou dále děleny na dopravní prostředky a pracovní stroje.

V rozvaze jsou také uvedeny specifické formy dlouhodobého majetku, jako jsou

náklady příštích období. Ty zahrnují především splácení leasingu na dopravní prostředky a pracovní stroje, dále náklady spojené s pojistným, předplatným a nájemným. Tyto náklady se pohybují okolo 5 mil. Kč. V roce 2007 se ale zvýšily téměř dvojnásobně, jelikož se uskutečnil nákup hydraulického nakladače, který byl pořízen pomocí leasingu. Více pozornosti této položce bude věnováno v kapitole o investiční činnosti podniku.

Údaje v tab. 3 poskytuje roční přehled o struktuře dlouhodobého hmotného majetku a jeho vývoji ve sledovaném období 2003 až 2007.

Tab. 3: Dlouhodobý majetek v PC

	2003	2004	2005	2006	2007
Dlouhodobý hmotný majetek k 31.12 v tis. Kč					
Budovy, haly, stavby	10 023	10 023	11 106	11 270	11 270
Samostatné movité věci	5 739	8 211	12 382	27 587	29 001
- pracovní stroje	2 627	2 742	3 354	9 056	9 384
- dopravní prostředky	3 112	5 469	9 028	18 531	19 617
Pozemky	148	148	148	148	148
Celkem	15 910	18 382	23 636	39 005	40 419
Vývoj dlouhodobého hmotného majetku (2003 = 100%) v %					
Budovy, haly, stavby	100,0	100,0	110,8	112,4	112,4
Samostatné movité věci	100,0	143,1	215,8	480,7	505,3
- pracovní stroje	100,0	104,4	127,7	344,7	357,2
- dopravní prostředky	100,0	175,7	290,1	595,5	630,4
Pozemky	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Celkem	100,0	115,5	148,6	245,2	254,0
Struktura dlouhodobého hmotného majetku (DHM celkem = 100%) v %					
Budovy, haly, stavby	63,0	54,5	47,0	28,9	27,9
Samostatné movité věci	36,1	44,7	52,4	70,7	71,8
- pracovní stroje	45,8	33,4	27,1	32,8	32,4
- dopravní prostředky	54,2	66,6	72,9	67,2	67,6
Pozemky	0,9	0,8	0,6	0,4	0,4
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Je patrné, že nejmenší část dlouhodobého hmotného majetku tvoří pozemky. Je to dáno skutečností, že společnost EKOPRON-METAL s.r.o. má ve vlastnictví pozemky, a s tím související budovy, haly a stavby, jen v provozovnách v Okrouhlé Radouni a v Soběslavi. Pozemky v Pelhřimově a Jindřichově Hradci jsou pouze v pronájmu

a nejsou vedeny v rozvaze jako majetek. V roce 2003 a 2004 tvoří pozemky necelé 1 % z celkového dlouhodobého majetku, ale v letech 2006 a 2007 nedosahuje podíl ani půl procenta. Během sledovaných pěti let se hodnota pozemků nikterak nezměnila a dosahuje hodnoty 148 tis. Kč. Další část majetku tvoří budovy, haly a stavby. Jsou zde zahrnuty stavby v Okrouhlé Radouni, kde se nachází administrativní budova, vážní domek a haly na uskladnění kovového odpadu a dále administrativní budova v Soběslavi. Na začátku sledovaného období měla tato položka hodnotu přes 10 mil. Kč. Během pěti let se hodnota budov zvýšila o 12 % na 11,2 mil Kč. Nejdříve v roce 2004 byla postavena vodárna a poté v roce 2006 byl vystavěn vážní domek s osazením váhy RODAN sloužící na vážení kovového odpadu. Podíl budov, hal a staveb na dlouhodobém hmotném majetku se v letech 2003 až 2007 prudce snížil, a to ze 63 % v roce 2003 na 28 % v roce 2007. Je to dáno především zvyšováním celkové hodnoty dlouhodobého majetku, který byl zapříčiněn především nárůstem samostatných movitých věcí.

Nejdůležitější součástí dlouhodobého hmotného majetku u společnosti EKOPRON-METAL s.r.o. jsou samostatné movité věci. Ty jsou v rozvaze rozděleny na pracovní stroje a dopravní prostředky. Dopravní prostředky představují skupinu nákladních automobilů a další prostředky manipulační techniky, jako jsou hydraulické vozíky. Do pracovních strojů je zahrnut například paketovací lis na paketování kovového odpadu, kontejnery, linka určená na rozdrčení kabelů, spektrometr užívaný na chemickou analýzu kovů či sigmatest určující elektrovodivost hliníku.

Je třeba zdůraznit, že většina dlouhodobého hmotného majetku, který společnost EKOPRON-METAL užívá, není uveden v rozvaze. Je to dáno tím, že většina investic, především ty finančně náročnější, jako bylo pořízení hydraulických nůžek, jsou financovány pomocí leasingu. Leasing snižuje výši dlouhodobého majetku, protože není formálně vykazován jako součást aktiv. Majetek, který je pořízen pomocí leasingu zůstává do doby splacení leasingu v evidenci společnosti, která leasing poskytl. Investicím, které byly pořízeny pomocí leasingu, bude věnována pozornost v kapitole investiční činnost podniku v letech 2003-2007.

Samostatné movité věci tvořily v roce 2003 36 % z celkové hodnoty dlouhodobého hmotného majetku. V dalších letech, a to především v souvislosti s růstem obrátu firmy v letech 2004 a 2005, se začíná více investovat, což se projevuje v objemu samostatných movitých věcí. V roce 2004 dochází k nárůstu o 43 % oproti roku 2003, v roce 2006 je to nárůst o 301 % a v roce 2007 dokonce o 405 % oproti roku 2003. Samozřejmě se to projeví

i na podílu samostatných movitých věcí. Ty v roce 2007 tvořily 72 % hodnoty celkového dlouhodobého majetku, oproti roku 2003 je nárůst téměř dvojnásobný.

Největší podíl na tomto růstu mají dopravní prostředky. Jednou z příčin je vzrůstající počet obchodních partnerů, kdy roste potřeba dopravní techniky na svážení, manipulaci a vyvážení kovového odpadu. Další příčinou je poměrně rychlé opotřebení a zastarávání tohoto majetku a s tím související častější obnova a také potřeba nejrůznějších typů nákladních automobilů, jako například automobil s plošinou a hydraulickou rukou nebo automobil využívající se jako nosič kontejneru. Společnost EKOPRON-METAL s.r.o. využívá především dopravní prostředky značky Tatra, Volvo a Scania. V roce 2003 dopravní prostředky měly hodnoty 3,1 mil. Kč a představovaly 54 % samostatných movitých věcí. K největšímu nárůstu došlo v roce 2006, kdy hodnota přesáhla 18,5 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2003 se dopravní prostředky navýšily o 530,4 %.

Poslední složkou majetku jsou pracovní stroje. Pracovní stroje měly v roce 2003 celkovou hodnotu bezmála 2,7 mil. Kč což představuje 46 % samostatných movitých věcí. V roce 2004 se zvýšily zhruba o 100 tis. Kč v důsledku úpravy manipulační plošiny, která se v menší míře prováděla i v dalších letech. O rok později došlo k dalšímu zvýšení hodnoty o 600 tis. Kč, což je nárůst o 21 % oproti roku 2003. O rok později měly pracovní stroje hodnotu přes 3 mil. Kč. V tomto roce bylo upraveno autovrakoviště v Pelhřimově a nakoupeny nové kontejnery na kovový odpad. Nejvíce se investovalo v roce 2006, kdy oproti roku 2003 došlo k nárůstu téměř o 245 %. V tomto roce se z vlastních zdrojů provedlo technické zhodnocení na provozovně v Soběslavi a byl pořízen paketovací lis.

Podíl pracovních strojů na samostatných movitých věcech se od roku 2003 postupně snižoval ze 46 % v roce 2003 až na 27 % v roce 2005. V roce 2007 podíl opět vzrostl a to na 33 % z celkových samostatných movitých věcí.

5.3 ANALÝZA ÚROVNĚ, OPOTŘEBENÍ A VYBAVENOSTI DLOUHODOBÝM HMOTNÝM MAJETKEM

Na základě zkušeností společnosti lze konstatovat, že společnost EKOPRON-METAL, s.r.o. disponuje jedním z nejlepších technických zázemí v oblasti své působnosti. Příkladem může být spektrometr užívaný na chemickou analýzu kovů, který má jen několik málo společností v České republice. Díky tomuto přístroji má firma velkou konkurenční výhodu před svou konkurencí.

Stupeň opotřebení dlouhodobého hmotného majetku vyjadřují oprávky uvedené v tab. 4. Oprávky představují celkovou sumu odpisů, které byly dávány do nákladů po dobu let, kdy je majetek odepisován. V tabulce nejsou uvedeny pozemky, které, jak je uvedeno v literárním přehledu, se neodepisují.

Tab. 4: Oprávky dlouhodobého hmotného majetku (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006	2007
Budovy, haly, stavby	7 298	7 411	7 584	7 757	7 963
Samostatné movité věci	2 739	4 757	8 335	17 759	19 547
- pracovní stroje	872	1 209	1 689	6 609	7 254
- dopravní prostředky	1 867	3 548	6 646	11 150	12 293
Celkem	10 037	12 168	15 919	25 516	27 510

Podílem opravek a pořizovací ceny dlouhodobého hmotného majetku a po vynásobení 100 získáme ukazatel průměrného relativního stáří dlouhodobého hmotného majetku nebo-li míru opotřebení majetku.

Údaje z tab. 5 vypovídají, že dlouhodobý hmotný majetek podniku je ve všech sledovaných letech více než ze dvou třetin opotřebován. Vzdávající trend opotřebení se zastavil pouze v roce 2006, ale o rok později se opět navýšil o téměř 3 %.

Míra opotřebení budov, hal a staveb kopíruje vývoj tohoto majetku. Do roku 2004 se stupeň opotřebení pohybuje okolo 73,5 %, ale v dalších letech, kdy se hodnota tohoto dlouhodobého hmotného majetku navýšila, míra opotřebení mírně poklesla.

Míra opotřebení samostatných movitých věcí se během sledovaného období navýšila o 20 %, což svědčí o značném zastarávání majetku. Nejvíce jsou opotřebovány pracovní stroje, které ještě v roce 2003 byly opotřebovány pouze z 33 % a v roce 2007 ze 77,3 %. To svědčí o nízkých investicích do tohoto majetku. I když míra opotřebení u dopravních prostředků se také během sledovaných let navýšila o 20 %, tak v roce 2006 kleslo opotřebení oproti roku 2005 o 13 %. Je to dáno skutečností, že právě v roce 2006 byly nakoupeny nové dopravní prostředky v celkové hodnotě vyšší než 9 mil. Kč.

Ministerstvo průmyslu a obchodu uvádí, že průměrná odepsanost v odvětví zpracování kovového odpadu a šrotu činí 45,1 %.

Tab. 5: Míra opotřebení dlouhodobého hmotného majetku (v %)

	2003	2004	2005	2006	2007
Budovy, haly, stavby	72,8	73,9	68,3	68,8	70,7
Samostatné movité věci	47,7	57,9	67,3	64,4	67,4
- pracovní stroje	33,2	44,1	50,4	73,0	77,3
- dopravní prostředky	60,0	64,9	73,6	60,2	62,7
Celkem	63,7	66,7	67,8	65,7	68,3

Rozdílem pořizovací ceny a oprávek získáme. zůstatkovou cenu dlouhodobého hmotného majetku. Zůstatková cena majetku je uvedena v tab. 6.

Tab. 6: Dlouhodobý hmotný majetek v ZC (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006	2007
Budovy, haly, stavby	2 725	2 612	3 522	3 513	3 307
Samostatné movité věci	3 001	3 453	4 046	9 828	9 454
- pracovní stroje	1 755	1 533	1 664	2 447	2 130
- dopravní prostředky	1 246	1 920	2 382	7 381	7 324
Celkem	5 726	6 065	7 568	13 341	12 761

Při analýze, jak společnost EKOPRON-METAL, s.r.o. využívá svůj dlouhodobý majetek, využijeme poměrový ukazatel obratu stálých aktiv. V hodnotě zůstatkové ceny dlouhodobého hmotného majetku jsou zahrnuty také pozemky.

Z údajů uvedené v tab. 7 je zřejmé, že ukazatel obratu dlouhodobého majetku je poměrně vysoký. Největší hodnoty dosáhl v roce 2005 kdy přesáhl hranici 27. V dalších letech se hodnota ukazatele snižovala, ale i v roce 2007 jeho hodnota přesahuje 22%. Výše obratu dlouhodobého majetku je nadprůměrná s porovnáním s jinými podniky. Velikost tohoto ukazatele je ale značně ovlivněna skutečností, že dlouhodobý hmotný majetek je uveden v zůstatkových cenách. Jelikož podnik má téměř ze 70% majetek odepsán, zůstatková cena je velmi nízká.

Při hodnocení vybavenosti zaměstnanců dlouhodobým hmotným majetkem se vychází z počtu zaměstnanců v jednotlivých letech a z pořizovací ceny dlouhodobého hmotného majetku.

Tab. 7: Obrat dlouhodobého hmotného majetku

	2003	2004	2005	2006	2007
Tržby za prodej zboží a poskytnuté služby (v tis. Kč)	107 452	147 652	210 745	274 563	287 723
Dlouhodobý majetek v ZC (v tis. Kč)	5 874	6 213	7 716	13 489	12 909
Obrat DHM	18,3	23,8	27,3	20,4	22,3

Z údajů v tab. 8 je evidentně patrné, že i přes nárůst počtu zaměstnanců se jejich vybavenost dlouhodobým hmotným majetkem neustále zvyšuje. Jen u budov, hal, staveb a pozemků je tento trend opačný, ale to je pochopitelné vzhledem ke skutečnosti, že hodnoty těchto položek se během sledovaných let změnily jen minimálně nebo vůbec, ale u zaměstnanců dochází každý rok k nárůstu. V porovnání s rokem 2003 se v roce 2007 vybavenost pracovníku dlouhodobým hmotným majetkem zvýšila o 58 %.

Ve srovnání s celkovým dlouhodobým hmotným majetkem v přepočtu na jednoho pracovníka rostly daleko vyšším tempem samostatné movité věci, především dopravní prostředky. V porovnání s prvním sledovaným rokem měly zaměstnanci v posledním sledovaném roce k dispozici o 292% více dopravních prostředků. I u pracovních strojů došlo ke 100% nárůstu vybavenosti zaměstnanců.

Tab. 8: Vybavenost zaměstnanců dlouhodobým hmotným majetkem

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007
Počet zaměstnanců	28	30	35	40	45
Vybavenost pracovníků dlouhodobým hmotným majetkem v PC v tis.Kč					
Budovy, haly, stavby	358,0	334,1	317,3	281,8	250,4
Samostatné movité věci	205,0	273,7	353,8	689,7	644,5
- pracovní stroje	93,8	91,4	95,8	226,4	208,5
- dopravní prostředky	111,1	182,3	257,9	463,3	435,9
Pozemky	5,3	4,9	4,2	3,7	3,3
Celkem	568,2	612,7	675,3	975,1	898,2
Vývoj vybavenosti zaměstnanců DHM v PC (1993 =100%) v %					
Budovy, haly, stavby	100,0	93,3	88,6	78,7	70,0
Samostatné movité věci	100,0	133,5	172,6	336,5	314,4
- pracovní stroje	100,0	97,4	102,1	241,3	222,3
- dopravní prostředky	100,0	164,0	232,1	416,8	392,2
Pozemky	100,0	93,3	80,0	70,0	62,2
Celkem	100,0	107,8	118,8	171,6	158,1

6. INVESTIČNÍ ČINNOST PODNIKU V LETECH 2003 -2007

Investiční činnost je ve firmě Ekopron-Metal velmi důležitou součástí podnikání. Jednak, jak již bylo uvedeno, špatná investice může negativně ovlivnit hospodaření podniku na několik let dopředu. Dalším důvodem častého investování jsou zvyšující se nároky jak odběratelů, tak i dodavatelů. Dodavatelé požadují co nejčastější vyvážení kovového odpadu, čímž se zvyšují nároky na dopravní prostředky. Odběratelé zase požadují, aby kovový odpad byl zpracován v předepsané kvalitě a v určitých rozměrech. Samozřejmě každý odběratel má tyto požadavky jiné, velmi markantní rozdíl je u tuzemských a zahraničních odběratelů. Aby všechny podmínky byly splněny, musí se investovat do zařízení, které tento kovový odpad umí zpracovat do požadované formy. Nedostatkem investiční činnosti ve firmě je nevypracovaný plán investic. Tento nedostatek je v mnoha případech příčinou skutečnosti, že investice, které jsou pro podnik nezbytné se opomíjejí a naopak investice, které nejsou pro podnik nutné, se uskutečňují. S nevypracovaným plánem také souvisí špatná koordinace investic.

Jak již bylo uvedeno při analýze dlouhodobého hmotného majetku, většina investic, především ty finančně náročnější, jsou financovány pomocí finančního leasingu. Valach [1999] uvádí, že pro finanční leasing je typické, že jde o dlouhodobý pronájem majetku, kdy pronajímatel převádí ekonomicky na nájemce všechna rizika a výnosy spojené s fungováním zařízení. Starost o servis, opravy a údržbu a pojištění přechází na nájemce. Smlouvy o finančním leasingu zajišťují většinou nájemci právo na odkoupení majetku po skončení doby leasingu.

O investicích, které si podnik financoval z vlastních zdrojů bylo pojednáno v kapitole vývoj dlouhodobého hmotného majetku. Nyní bude věnována pozornost investicím, které byly pořízeny pomocí leasingu.

Nejvíce se leasing využívá při pořízení dopravních prostředků. Ať už je to leasing na nákladní automobil Scania, Volvo či osobní automobil Škoda, které jsou postupně spláceny od roku 2003. Investice do dopravních prostředků patří mezi nejčastější a nejnutnější investice vůbec. Vozový park se neustále obměňuje a pořizují se nové automobily. I když Ekopron-Metal má v nynější době k dispozici 8 nákladních automobilů, tak stejně nestačí pokrývat všechny žádosti odběratelů a dodavatelů. Dá se říci, že není

takovým problémem koupit nový dopravní prostředek, spíše se objevuje problém, kdy na trhu práce je nedostatek kvalifikovaných řidičů.

Méně častější bývají investice do pracovních strojů. V roce 2001 byly pořízeny hydraulické nůžky na stříhání čistého plechu, hydraulický nakladač a briketovačka. Průběžně jsou také nakupovány kontejnery na skladování kovového odpadu.

Společnost nyní plánuje vybudování vlastní čerpací stanice v areálu v Okrouhlé Radouni. Hlavním přínosem této investice je úspora nákladů na pohonné hmoty, které jsou nyní nakupovány u soukromých benzínových stanic. Tato investice by měla být financována pouze z vlastních zdrojů podniku. Uskutečnění této investice ale zatím brání neobdržení povolení na vybudování této stanice, jelikož se musí splnit přísné, především bezpečnostní normy.

7. ZHODNOCENÍ KONKRÉTNÍ INVESTIČNÍ AKCE

V roce 2001 byla schválena novela zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech. Tento zákon upravuje také nakládání s autovraky v České republice. Zákon určuje základní povinnosti při nakládání s autovraky pro původce, výrobce a dovozce, provozovatele zařízení ke sběru a zpracování autovraků a pro obce. Poslední novelizace tohoto zákona byla provedena zákonem č. 7/2005 Sb. s účinností od 6. ledna 2005. Pro splnění podmínek novely byl vypracován Realizační program ČR pro nakládání s autovraky. Cílem tohoto programu je vybudování systému pro nakládání s autovraky a dosažení předepsaných kvót pro materiálové a opětovné využití autovraků.

V roce 2002 společnost Ekopron-Metal získala souhlas od Krajského úřadu Jihočeského kraje k provozování zařízení ke sběru, výkupu a předúpravě autovraků. Již v tomto roce bylo uvedeno do provozu zařízení na předúpravu autovraků a dále je v provozu zařízení ke sběru, výkupu a skladování nebezpečných odpadů, jako jsou motorové oleje a nafta. Firma vlastní dostatek dopravních a manipulačních prostředků pro svoz tohoto odpadu. Tyto skutečnosti byly důvodem, že se společnost chce zapojit v roli sběrného místa do budovaného systému pro nakládání s autovraky.

S tím jsou ale samozřejmě spojeny další nutné investice do rozšíření stávající infrastruktury uvnitř areálu v Okrouhlé Radouni. Konkrétně se jedná o vybudování plochy vhodné ke shromažďování a manipulaci s uvedeným odpadem a odkanalizování této plochy tak, aby nedošlo ke znečištění povrchových či podzemních vod. Ostatní provozovny, v Pelhřimově, Jindřichově Hradci a v Soběslavi fungují pouze jako sběrné místo pro zpracování autovraků, které jsou poté sváženy do Okrouhlé Radouně. Díky ostatním provozovnám spádové území společnosti pro zpracování autovraků pokrývá území okresu Jindřichův Hradec, část okresů Tábor a Pelhřimov.

Celková hodnota této investice je 3.020.394 Kč. Podnik má možnost získat na tuto investici dotaci z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) z programu Infrastruktura. Společnost požaduje od této investice rentabilitu zajišťující návratnost investice v horizontu deseti let.

Manipulační plocha je navržena jako betonová, s vyztuženým cementobetonovým krytem a odizolovaná PEHD folií proti průniku ropných látek do podloží. Plocha pro

odpad bez příměsí ropných látek je navržena ze silničních betonových panelů uložených na šterkopískový hutněný podsyp. Obě plochy jsou šterbinovým žlabem odkanalizovány přes odlučovač lehkých kapalin – lapol do stávající areálové dešťové kanalizace. Odlučovač lehkých kapalin nevyžaduje trvalou obsluhu. Obsluha odlučovače sestává z vizuální kontroly stavu zařízení a hladin, zajištění rozborů v četnosti požadované vodohospodářským orgánem, těžení kalu z kalových prostor, sběru odloučených lehkých kapalin v určeném intervalu a vedení provozního deníku.

Odlučovače lehkých kapalin navrhovaného typu jsou určeny pro zachycení a odloučení volných lehkých kapalin, zejména ropných látek, ze znečištěných vod. Odlučovače slouží k čištění odpadních vod, převážně dešťových, z průmyslových provozů, provozů mechanizačních středisek, mycích ramp apod. Do těchto odlučovačů je možné přivádět vody s volnými lehkými kapalinami o hustotě do 950 kg/m^3 , které jsou nerozpustné a nezmýdelnitelné, např. nafta, topné oleje, s vyloučením mazacích tuků, olejů rostlinného a živočišného původu. Odlučovače v plastové nádrži nelze použít k odlučování lehkých kapalin s bodem vzplanutí do $55 \text{ }^\circ\text{C}$ (benzín, letecký petrolej apod.). Navrhované technické řešení zabezpečí nepoškození vod a životního prostředí.

Jak již bylo zmíněno, investice by byla lokalizována v sídle firmy na okraji obce Okrouhlá Radouň, která se nachází cca 6 km od města Jindřichův Hradec. V současné době v rámci okresu Jindřichův Hradec existují tři společnosti disponující souhlasem Jihočeského kraje k provozování zařízení ke sběru, výkupu a předúpravě autovraků, a to Ekopron-Metal, Auto Horníček s.r.o. a Čech odpady s.r.o. V porovnání s ostatními okresy Jihočeského kraje je počet zpracovatelů mírně podprůměrný.

V roce 2004 společnost vydala celkem 107 potvrzení o likvidaci autovraků. Tento počet je ovšem zkreslující z důvodu rozběhu celého systému, který počal nabíhat cca v květnu roku 2003. Při přepočtu na 12 měsíců roku lze odvodit celkové startovní množství zpracovaných autovraků na cca 160 autovraků ročně. V dalších letech lze předpokládat významný nárůst počtu zpracovávaných autovraků.

Společnost vychází ze skutečnosti, že hlediska automobilizace patří Jihočeský kraj přibližně k průměru ČR. V případě uskutečnění investice společnost počítá s marketingovou kampaní, která by měla zvednout v roce 2006 počet zpracovávaných autovraků cca o 50%. Počet zpracovávaných autovraků ve firmě Ekopron-Metal pak lze odhadnout na počty kusů v jednotlivých letech dle údajů v tab. 9, která kopíruje

celorepublikovou prognózu. Tyto hodnoty budou potřeba při sestavení cash-flow.

Dodavateli těchto autovraků je především široká automobilová veřejnost, která je zákonem povinna k ekologické likvidaci autovraků. Zpracované autovraky budou dodávány dalším odběratelům, které se specializují na nejrůznější komponenty autovraků. Například plasty a sklo odkupuje Tesco J. Hradec s.r.o., olověné akumulátory Kovohutě Příbram a.s. apod.

Tab. 9: Počet zpracovaných autovraků

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet zpracovávaných autovraků	107	134	254	267	280	287	294	301	308	314	321

7.1 FINANCOVÁNÍ INVESTICE

Celkové náklady na nutné na uskutečnění investice jsou 3 020 394 Kč bez DPH. Tabulka č.10 definuje strukturu financování projektu v případě získání dotace z ERDF.

Tab. 10: Financování investice

	Náklady	
	Kč (bez DPH)	%
Dotace ERDF	1 057 137	35
Podíl Ekopron-Metal - komerční bankovní úvěr	1 000 000	33
Podíl Ekopron-Metal - z vlastních zdrojů	963 257	32
Celkem	3 020 394	100

Dotace by tedy pokryla více než třetinu celkových nákladů spojené s pořízením investice. Zbýlé dvě třetiny by podnik financoval jak z vlastních tak cizích zdrojů.

7.2 PLÁN NÁKLADŮ A VÝNOSŮ

Pro zjednodušení kalkulace bude počítáno pouze s osobními vozy, které tvoří více

než 90% zpracovávaných vozidel. Vzhledem k tomu, že firma je plátcem DPH, jsou zde uvedené částky bez DPH. Jako kalkulační jednice byl vzat osobní automobil, vzhledem ke skutečnosti, že tento typ automobilu v rámci zpracovávaných autovraků výrazně převažuje. Kalkulační vzorec pro zpracování autovraků je uveden v tab.11. Celkové náklady na zpracování autovraků činí 1 230 Kč a výnosy 1 880 Kč. Z toho vyplývá, že předpokládaný zisk podniku z každého zpracovaného autovraku bude činit 650 Kč.

Tabulka č. 11 - Kalkulační vzorec zpracování autovraků – osobního automobilu

Náklady na 1 ks (v Kč)	
Zpracování plastů	30,-
Doprava	450,-
Osobní náklady	600,-
Odpisy (stávající technické zařízení)	150,-
Náklady celkem	1 230,-
Výnosy z 1 ks (v Kč)	
Poplatek za likvidaci	840,-
Prodej železa	1 000,-
Baterie	20,-
Kabely	20,-
Výnosy celkem	1 880,-
Zisk z 1 ks	650,-

Pro výpočet ukazatelů hodnotící efektivnost investice, použijeme pomocné tabulky 12 a 13. Sledují jednak náklady a výnosy za dobu investice a v tab. 14 je sestavené cash-flow investice za sledované období 2005-2015. Během sledovaného období předpokládáme inflaci ve výši 3,5% a počítáme s diskontní podnikovou mírou 5%.

7.3 ZHODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI INVESTICE

Na základě analýzy cash-flow byly odvozené níže uvedené ukazatele finanční rentability investice, které jsou uvedeny v tab. 15.

Tabulka č.12 - Náklady za sledované období 2005-2015 (v Kč)

Sledované období	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Předpokládaná inflace		3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%
Počet zpracovaných autovraků		254	267	280	287	294	301	308	314	321	321
Investiční náklady akce	3 020 394										
Provozní náklady projektu		323 342	334 659	346 372	358 495	371 042	382 174	393 639	405 448	417 611	430 140
Náklady celkem	3 020 394	323 342	334 659	346 372	358 495	371 042	382 174	393 639	405 448	417 611	430 140

Tabulka č.13 - Výnosy za sledované období 2005-2015 (v Kč)

Sledované období	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Předpokládaná inflace		3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%
Počet zpracovaných autovraků		254	267	280	287	294	301	308	314	321	321
Předpokládaná dotace	1 057 137										
Provozní příjmy		494 284	511 584	529 489	548 022	567 202	584 218	601 745	619 797	638 391	657 543
Výnosy celkem		1 551 421	511 584	529 489	548 022	567 202	584 218	601 745	619 797	638 391	657 543

Tabulka č.13 - Cash-flow za sledované období 2005-2015 (v Kč)

Sledované období	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Roční cash-flow	-3 020 394	1 228 079	176 925	183 117	189 526	196 160	202 045	208 106	214 349	220 780	227 403
Kumulované CF	-3 020 394	-1 792 315	-1 615 390	-1 432 273	-1 242 746	-1 046 586	-844 542	-636 436	-422 086	-201 307	26 096

Tab. 15: Ukazatelé efektivity investic

Ukazatelé efektivity investic	Hodnota
Současná hodnota očekávaných příjmů	2 523 533,- Kč
Čistá současná hodnota	- 496 861,- Kč
Vnitřní výnosové procento (finanční)	0,2%
Index rentability	-0,16
Návratnost investice	10 let

Z uvedených údajů je zřejmé, že i v případě získání dotace z ERDF se investice dostává při diskontní sazbě 5% zcela mimo rámec podnikatelské únosnosti. Index rentability i čistá současná hodnota dosahují záporných hodnot. Vnitřní výnosové procento pod hranicí jednoho procenta znamená upuštění od záměru uskutečnit tuto investici nebo její zásadní revizi. Jediná metoda hodnocení efektivity investic, která splňuje očekávání podniku je doba návratnosti

Výsledkem tohoto hodnocení tedy je, že ani v případě získání dotace nebude tato investice pro podnik efektivní.

8. CELKOVÉ ZHODNOCENÍ PODNIKOVÉHO MAJETKU A INVESTIČNÍ ČINNOSTI PODNIKU

Cílem této bakalářské práce bylo posouzení podnikového majetku, především dlouhodobého hmotného majetku z hlediska jeho využití, vývoje, vybavenosti a struktury a zhodnocení efektivnosti konkrétní investiční akce.

Nejprve byl posouzen celkový majetek podniku z hlediska jeho struktury, vývoje a meziročních změn. Během sledovaných let se celkový objem oběžného a dlouhodobého majetku postupně zvětšoval. Největší podíl na tomto nárůstu měl oběžný majetek, který v roce 2007 tvořil více jak 60% aktiv podniku. Příčinnou takového nárůstu oběžného majetku jsou především pohledávky z obchodního styku. Proto jedním z cílů podniku by mělo být učinění takových kroků, které by vedly k lepší platební morálce odběratelů a k lepšímu zajištění pohledávek. Jinak podniku hrozí, že se dostane do druhotné platební neschopnosti. Bakalářská práce je ale zaměřena především na dlouhodobý majetek, proto v dalším hodnocení bude věnována pozornost této složce majetku.

Dlouhodobý majetek je v podniku zastoupen pouze dlouhodobým hmotným majetkem. Žádný dlouhodobý finanční ani nehmotný majetek podnik ve své evidenci nemá. Dlouhodobý hmotný majetek tvoří v podniku budovy, haly a stavby, samostatné movité věci a pozemky. Nejvýznamnější složkou jsou samostatné movité věci, které jsou tvořeny pracovními stroji a dopravními prostředky. Jsou to právě dopravní prostředky, které se nejvíce podílí na celkovém nárůstu objemu dlouhodobého hmotného majetku během sledovaných let. Naopak hodnota pozemků se nezměnila a netvoří téměř ani jedno procento z hodnoty dlouhodobého majetku. Je to dáno skutečností, že většina užívaných pozemků a budov v provozovnách jsou pouze v pronájmu.

Dlouhodobý majetek je poznamenán velkou mírou opotřebení. Většina majetku je v roce 2007 více jak ze dvou třetin opotřebována. Velký vliv na míru opotřebení má skutečnost, že investice, které jsou finančně náročnější, jsou financovány pomocí finančního leasingu. V tomto případě nemá podnik majetek ve své evidenci a neodepisuje ho. Nejvíce jsou opotřebovány samostatné movité věci, především pracovní stroje, které jsou odepsány v roce 2007 odepsány ze 77 %.

Ukazatel obratu dlouhodobého majetku je v porovnání s ostatními podniky nadprůměrný. Hodnota ukazatele má ve sledovaném období vzrůstající trend, jen mezi lety 2005 a 2006 došlo k poklesu obratu dlouhodobého hmotného majetku. Velikost tohoto

ukazatele je ale značně ovlivněna značnou mírou opotřebení. I přes každoroční nárůst počtu zaměstnanců se jejich vybavenost dlouhodobým hmotným majetkem neustále zvyšuje. Jen u budov, hal, staveb a pozemků je tento trend opačný, ale je to pochopitelné vzhledem ke skutečnosti, že hodnoty těchto položek se během sledovaných let změnily jen minimálně nebo vůbec. Ve srovnání s celkovým dlouhodobým hmotným majetkem v přepočtu na jednoho pracovníka rostly daleko vyšším tempem samostatné movité věci, především dopravní prostředky.

Investiční činnost podniku byla během sledovaných let zaměřena především na samostatné movité věci. Nejvíce finančních prostředků směřovalo do nákupu dopravních prostředků, v menší míře do pracovních strojů. Nedostatkem investiční činnosti ve firmě je nevypracovaný plán investic. Tento nedostatek je v mnoha případech příčinou skutečnosti, že investice, které jsou pro podnik nezbytné se opomíjejí a naopak investice, které nejsou pro podnik nutné, se uskutečňují. S nevypracovaným plánem také souvisí špatná koordinace investic.

Jednou z plánovaných investic bylo vybudování nezbytné infrastruktury pro zpracování autovraků, konkrétně se jedná o vybudování plochy vhodné ke shromažďování a manipulaci s odpadem. Hlavním důvodem uskutečnění této investice je snaha podniku zapojit se v roli sběrného místa do budovaného systému pro nakládání s autovraky.

Celková hodnota této investice přesahuje částku 3 mil. Kč. Podnik má možnost získat na tuto investici dotaci z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) z programu Infrastruktura. Společnost požaduje od této investice rentabilitu zajišťující návratnost investice v horizontu deseti let.

Ze získaných údajů je zřejmé, že i v případě získání dotace z ERDF se investice dostává při diskontní sazbě 5% zcela mimo rámec podnikatelské únosnosti. Index rentability i čistá současná hodnota dosahují záporných hodnot. Vnitřní výnosové procento pod hranicí jednoho procenta znamená upuštění od záměru uskutečnit tuto investici nebo její zásadní revizi. Jediná metoda hodnocení efektivnosti investic, která splňuje očekávání podniku je doba návratnosti

Výsledkem tohoto hodnocení tedy je, že ani v případě získání dotace nebude tato investice pro podnik efektivní.

9. ZÁVĚR

Rozhodování o investicích patří k nejsložitějším činnostem podniku. Riziko investování vyplývá především z kapitálové náročnosti investice z dlouhého časového horizontu prováděných investic, ve kterém je obtížné odhadnout vývoj trhu i samotného podniku. Správná investice představuje pro podnik rozvoj, neefektivní investice může zapříčinit úpadek podniku.

Pokud chce podnik učinit správné investiční rozhodnutí, měl by mít vždy dostatek informací a znalostí o podmínkách dané investice. Uskutečnění každé investice by měla předcházet analýza podniku, jeho majetku a analýza efektivnosti konkrétní investice. I přes rizika spojená s investováním, každý podnik, pokud se chce dále rozvíjet, musí investiční činnosti věnovat dostatečnou pozornost.

7. SEZNAM LITERATURY

Bártová, M., Březinová, H. Praktikum nejen pro účetní. Praha: Bilance, spol. s r.o., 1998.

Fotr, J. Podnikatelský plán a investiční rozhodování. Praha: Grada Publishing spol. s r.o., 1999, ISBN 80-7169-812-1

Kolektiv autorů. Podvojný účetnictví 2007 komplexní průvodce s předpisy. 7. vydání. Praha: GRADA Publishing a.s., 2007. ISBN 978-80-247-2093-7.

Kovanicová, D., Kovanic, P. Poklady skryté v účetnictví. 2. vydání. Praha: Polygon, 1995. ISBN 80-85967-05-5

Martinovičová, D. Základy ekonomiky podniku. 1. vydání. Praha: Alfa Publishing, s.r.o., 2006. ISBN 80-86851-50-8

Střeleček, M. Analýza podnikatelské činnosti. 1. vydání. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 1992. ISBN 80-85645-02-5

Synek, M. a kol. Manažerská ekonomika. 3. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2003. ISBN 80-247-0515-X

Valach, J. Investiční rozhodování a dlouhodobé financování I. 1. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1998. ISBN 80-7079-520-4

Valach, J. Investiční rozhodování a dlouhodobé financování II. 1. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999. ISBN 80-7079-067-9

Internetové stránky ministerstva průmyslu a obchodu
<http://www.mpo.cz/dokument37802.html>